

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ สามพราน ริเวอร์ไซด์ นครปฐม
๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง ที่ สามพราน ริเวอร์ไซด์ นครปฐม ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๙

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันอังคาร ที่ ๑๕ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๙ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน
เขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากร
ของมูลนิธิฯ รศ.สงบ เชื้อทอง ผศ.อรรณพ หอมจันทร์ อ.ธีรพันธ์ ครองยุทธ อ.กุลวิไล
สุทธิลักษณ์วนิช อ.ธิดารัตน์ หอมจันทร์ และ อ.คำปิ่น อักษรวิสัย ได้รับเชิญจากคุณสุภา
พรรณ ชูสวัสดิชัย และกลุ่มเพื่อนสหยาธรรม คุณวรรณวิไล (คุณตุ๊กแก) คุณขวัญเรือน
คุณอรรณพ คุณสวินี (คุณอ้อม) คุณยุพดี คุณจรรยา (คุณเล่น) คุณหน้อย และคุณอ้อ
(คุณนวลใจ) เพื่อไปสนทนาธรรม ที่ห้องมรกต สามพรานริเวอร์ไซด์ อำเภอสามพราน
จังหวัดนครปฐม ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ - ๑๕.๓๐ น.

ที่ผ่านมา คุณสุภาพรรณ ชูสวัสดิชัย และเพื่อน ๆ สหายธรรม มีกุศลศรัทธาร่วมกัน จัดสนทนาธรรมปีละครั้ง โดยแต่ละท่านจะเชิญเพื่อน ๆ และญาติที่สนใจในพระพุทธศาสนา คือคำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อมีโอกาสได้ฟังความจริงที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้และทรงแสดง ที่ท่านได้ศึกษาและมีความเข้าใจ และรู้ว่า เป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดในชีวิต ที่ตนจะให้แก่เพื่อน ๆ และญาติ พี่น้อง บิดา มารดา ด้วยความเป็นมิตรแท้ ที่มีความปรารถนาดีต่อมิตร หาใช่ทรัพย์สินสิ่งของมีค่าใด ๆ ในโลกไม่ การที่บุคคลจะมีโอกาสได้ฟังพระธรรมคำสอนที่ถูกต้อง ได้มีโอกาสฟังคำจริงเพื่อเข้าใจสิ่งที่มีจริง ๆ ที่กำลังปรากฏในทุก ๆ ขณะนี้ เป็นโอกาสที่หาได้ยากยิ่งในสังสารวัฏ เป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดสิ่งเดียว

ในสากลจักรวาล ที่จะยังบุคคลให้เป็นไปในหนทางที่จะออกจากทุกข์ได้ สุขความเป็นสุขอย่างยิ่ง อย่างแท้จริง หาใช่สุข ๆ ทุกข์ ๆ อย่างที่ปุถุชนวนเวียนอยู่ แล้ว ๆ เล่า ๆ เช่นนี้แสนนาน ด้วยความไม่รู้

ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เป็นการยาก พระศาสดาทรงสดับถ้อยคำของนาคราชนั้นแล้ว ตรัสว่า "มหาบพิตร ชื่อว่าความเป็นมนุษย์หาได้ยากนัก, การฟังพระสัทธรรม ก็อย่างนั้น การอุปติขึ้นแห่งพระพุทธรูป ก็หาได้ยากเหมือนกัน ; เพราะว่า ทั้งสามอย่างนี้ บุคคลย่อมนำได้โดยลำบากยากเย็น "

เมื่อจะทรงแสดงธรรม ตรัสพระคาถานี้ว่า :-

"...กิจุโณ มนุสฺสปฏิลาโก กิจุณฺ มจฺจาน ชีวิตํ กิจุณฺ สทฺธมฺมสุสฺวนํ กิจุโณ พุทฺธานมฺบุปฺปาโต..."

"...ความได้อัตภาพเป็นมนุษย์ เป็นการยาก ชีวิตของสัตว์ทั้งหลาย เป็นอยู่ยาก การฟังพระสัทธรรม เป็นของยาก การอุบัติขึ้นแห่งพระพุทธเจ้าทั้งหลาย เป็นการยาก..."

[เล่มที่ 42] พระสุตตันตปิฎก ขุททกนิกาย คาถาธรรมบท เล่ม ๑ ภาค ๒ ตอน ๓ หน้า ที่ ๓๒๙

อันดับต่อไป ขออนุญาตนำความการสนทนาในวันนั้น ซึ่งเป็นความการสนทนาที่ดีมาก ๆ ครั้งหนึ่ง เนื่องจากเป็นความการสนทนากับท่านผู้มาใหม่ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งสำหรับท่านที่แสวงหาคำตอบ ของชีวิต ที่แสดงเหตุและผลโดยละเอียด ลึกซึ้ง หากได้ พิจารณาตามโดยละเอียดแล้ว ก็ย่อมจะเป็นประโยชน์ อย่างยิ่งแก่ผู้ที่ยังไม่มั่นคงในหนทางที่พระอรหันต สัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ซึ่งจะเป็นสิ่งที่มีค่าที่สุดใน

ชีวิตสิ่งเดียว ที่บุคคลจะมีโอกาสสะสมไว้ เป็นบุญที่ได้เคยกระทำไว้แต่ปางก่อน ของชาติ หน้าและชาติต่อ ๆ ไป หาใช่สิ่งอื่นใดจะเป็นที่พึงแก่บุคคลได้ ตลอดหนทางยาวไกลและ ความกัณดาร ในสังสารวัฏ

อ.กุลวิไล :

ท่านอาจารย์คะ วันนี้มีท่านที่มาใหม่มาก และหลายท่าน อาจจะไม่ทราบว่า การสนทนา จะเป็นเหตุนำมาซึ่งความ เจริญอย่างไร? เพราะส่วนใหญ่จะคุ้นเคยกับกุศลขั้นทาน ขั้นศีล หรือว่า การสวดมนต์ ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ก็คงจะเคยฟังธรรมะกันมาแล้วนะคะ การสนทนาธรรมคือการสนทนา เพราะฉะนั้น ก็ไม่มีการบรรยาย แต่ถ้ามีประเด็นปัญหาที่ควรที่จะได้สนทนากันให้เข้าใจละเอียดขึ้น ก็เป็นประโยชน์มาก

อ.กุลวิไล :

ท่านอาจารย์คะ เมื่อเข้าดิฉันก็ได้มีโอกาสสนทนากับท่านที่มาใหม่ ท่านเองก็ไม่ค่อยคุ้นเคยกับการฟังพระธรรม หรือว่าการสนทนาธรรมในลักษณะนี้ ส่วนใหญ่ก็จะเป็นการสวดมนต์ แล้วก็ไปทำทานกุศลที่วัด เท่านั้น

ท่านอาจารย์ :

ก็ต้องเข้าใจว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ ทรงแสดงธรรมะให้คนฟัง เพราะฉะนั้น ถ้ามีโอกาสได้ฟังธรรม ก็จะได้เข้าใจขึ้น ถึงความต่างกันของพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากับบุคคลอื่น "คำ" ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าต้องไม่เหมือนใคร ถ้าเหมือนใคร ก็ไม่มีการตรัสรู้ พูดคำเก่า ๆ พูดคำเดิม

...แต่ว่า "คำ" ของพระองค์ทุกคำ เป็นเรื่องของ "ปัญญา" ที่สามารถจะทำให้เข้าใจความจริง ตั้งแต่เกิดจนตาย ฟังแค่นี้ ก็ต้องสำหรับคนที่ต้องการเข้าใจความจริง เพราะว่าบางคนเขาอาจจะบอกว่า เกิดมาแล้ว แล้วก็สนุกสนานสบายดีทุกประการ จะต้องการรู้ความจริงอะไรอีก อาจจะคิดอย่างนั้น แต่ว่า ตามความเป็นจริง เกิดมาแล้ว สนุกสนาน สบายมาก แต่ก็จากโลกนี้ไป แล้วก่อนจะจาก ไม่มีใครสามารถที่จะรู้ได้เลยว่าอะไรจะเกิดขึ้น แม้แต่ขณะต่อไปเพียงหนึ่งขณะก็รู้ไม่ได้ แต่ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงความจริงของทุกสิ่งทุกอย่างที่มีตลอดเวลา ไม่ว่าจะนานแสนนานมาแล้ว หรือว่า ต่อไปข้างหน้าอีกนานแสนนาน ความจริงทั้งหมดที่มี กำลังมีในขณะนี้ด้วย ใครจะรู้? ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรม...

...เพราะฉะนั้น ประมาทการฟังคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ ไม่ใช่ว่า เราจะอ่านเหมือนกับเราอ่านหนังสือของคนอื่นหรือว่าฟังคำของคนอื่น แต่ต้องรู้ว่า "แต่ละคำ"

นำมาซึ่งประโยชน์ที่ยิ่งใหญ่ เพราะเหตุว่า ไม่มีใคร
สามารถที่จะรู้ความหมายของแต่ละคำ ซึ่งพระสัมมาสัม
พุทธเจ้าตรัส

...ก่อนอื่น พระรัตนตรัย รัตนะ คือ สิ่งที่ประเสริฐสุด เหนือ
ทรัพย์สินเงินทอง แก้วแหวนประการใด ๆ ทั้งสิ้น ทรัพย์
สมบัติใด ๆ ทั้งหมด พระสัมมาสัมพุทธเจ้าสละทุกอย่างที่
มี ถึงการที่จะเป็นพระเจ้าจักรพรรดิ แต่ก็เห็นประโยชน์
ของการที่เป็นพระเจ้าจักรพรรดิแล้วก็ตาย แล้วก็
ไม่สามารถที่จะรู้ความจริงเลย กับการที่จะสามารถที่จะ
เข้าใจสิ่งที่มีถูกต้อง นี่ก็เป็นความต่างกันของผู้ที่เห็น
ประโยชน์ของ "ความรู้" แล้วก็เห็นโทษของ "ความไม่รู้"...

ทุกอย่าง เป็นเรื่องของ "ปัญญา" ทั้งสิ้น เป็นเรื่องของ
"ประโยชน์" ทั้งสิ้น เมื่อพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้
แล้ว เป็นพระพุทธรัตตนะ ซึ่งได้ทรงแสดงพระธรรม คือ "ทุก
คำพูดถึงสิ่งที่มีจริง" ทำให้คนที่ไม่เคยฟังมาก่อนคิดไม่
ถึง!!! ว่าแท้ที่จริงแล้ว อยู่ใน "โลกของความไม่รู้" มานาน
เท่าไร?...

...พระธรรมที่ทรงแสดง นำไปสู่การเข้าใจ ความจริงของ
 สิ่งที่มี จนกระทั่งการรู้แจ้งอริยสัจธรรม ดับกิเลสได้ แต่
 ละคำ ฟังดูเหมือนกับว่า บางคนต้องการผล แต่ไม่
 ต้องการเหตุ ถ้าถามว่า กิเลสดีไหม? ก็ต้องตอบว่า ไม่ดี,
 ไม่มีกิเลส ดีไหม? ก็ต้องตอบว่า ดี, แล้วมีหนทางที่จะดับ
 กิเลสไหม? มี, แต่ว่า ถ้าเป็นคนที่ไม่ตรง ถ้ามีหนทางที่จะดับ
 กิเลส ก็ต้องหาหนทางนั้น ที่จะรู้ว่าหนทางที่ดับกิเลสมี
 จริง ๆ เพราะว่ามีผู้ที่ได้ดับกิเลสแล้วมาก ตั้งแต่พระ
 สัมมาสัมพุทธเจ้าจนกระทั่งถึงพระสาวก...

...เพราะฉะนั้น พระธรรมที่ทรงแสดง นำไปสู่ความเห็นถูก
 ความเข้าใจถูกจริง ๆ จนดับกิเลสได้ ถึงความเป็นผู้ที่ดับ
 กิเลส คือ สังฆรัตนะ ไม่ใช่พระภิกษุที่เพียงบวชตามพระ
 วินัย แต่ต้องเป็นผู้ที่สามารถที่จะอบรมเจริญปัญญา แล้ว
 ก็ดับกิเลสได้ด้วย นี่คือ พระรัตนตรัย

แต่ถ้าไม่มีการสนทนาเรื่องพระรัตนตรัย เราก็คิดว่า เรา รู้จักพระรัตนตรัยแล้ว แต่ว่า ถ้าถามถึงสังฆรัตนะ บางคน ก็คิดว่า พระภิกษุทุกรูป เป็นคณะสงฆ์ เป็นรัตนะด้วยการ บวช เป็นรัตนะด้วยการบวชไม่ได้!! แต่ต้องเป็นด้วย ปัญญา!!! ที่สามารถที่จะรู้ความจริง จนกระทั่งดับกิเลส ได้ ตราบใดที่ยังไม่ได้ดับกิเลส ไม่ใช่สังฆรัตนะ ไม่ใช่พระ อริยสงฆ์!!...

...ธรรมะ ก็เป็นเรื่องที่ละเอียด แต่สามารถที่จะเข้าใจได้ จริง ๆ เพราะฉะนั้น คำแรกของคนที่ไม่เคยฟังคำของพระ สัมมาสัมพุทธเจ้า คือคำว่า "ธรรมะ" รู้ไหม ว่าอะไรคือ ธรรมะ? คนที่ฟังมาแล้ว ก็สบาย เหมือนจะพูดซ้ำ ทบทวน สิ่งที่อยู่แล้ว แต่ความจริงก็คือว่า สำหรับคนใหม่ ก็คือว่า คิดไม่ออกว่า เดียวนี้มีธรรมะไหม? เพราะไม่รู้ว่าอะไรเป็น ธรรมะ เพราะฉะนั้น ก็ขอเป็นคำถาม เพื่อที่จะได้ให้ทุกคน ได้ฟังร่วมกัน แล้วก็ เข้าใจเพิ่มขึ้น...

คุณจิราลักษณ์ :

เมื่อเช้าได้คุยกับอาจารย์ จริง ๆ ดิฉันเองก็ไปวัด ก็ไปแค่ สวดมนต์ เอาเงินใส่ตู้ทำบุญ ถวายพระอะไรอย่างนี้ แต่ จริง ๆ แล้วเราก็อึดใจมากกว่า แต่อยากรู้จริง ๆ ว่า การ ปฏิบัติให้เห็นถึงการหลุดพ้น หรือว่าให้เห็นว่าเป็นธรรมะ จริง ๆ ที่ท่านสอนอย่างลึกซึ้ง เป็นอย่างไร? เพราะบางทีก็ แค่ไปฟังพระ สวดมนต์ สวดตามท่าน แต่คำที่แปลหรือ อะไรเราจะไม่รู้ ก็ไม่รู้ว่านี่เป็นทางไปหลุดพ้นไหม? แบบ นั้น แต่จริง ๆ การสนทนาธรรม หรืออะไรอย่างนี้ ท่านก็จะ ไม่ค่อยแปลให้พวกเราฟัง ตอนนี้อะไรถามว่า ถ้าสนทนา ธรรมในที่นี้หมายความว่า ทางไปหลุดพ้นนี้ เราแค่ฟังตรง นั้นเราไม่ค่อยเข้าใจ วันนี้ได้มา ก็เลยคิดว่า น่าจะได้ฟัง ธรรมะที่เป็นภาษาพูดที่ไม่ต้องแปล อยากฟังอย่างนั้นค่ะ

ท่านอาจารย์ :

เมื่อคืนนี้พูดถึงคำว่า "ปฏิบัติธรรมะ" ใช่มั้ย?

คุณจิราลักษณ์ :

ใช่ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

แล้วไปวัด ก็ได้ไปทำบุญ สวดมนต์ เพราะฉะนั้น ที่สนใจ สนใจเรื่อง...

คุณจิราลักษณ์ :

สนใจอยากจะฟังเรื่องสนทนาแบบที่เราไม่ต้องแปล แล้ว เราเข้าใจ ในการที่เราจะหลุดพ้นจากการทุกข์ใจอะไร อย่างนี้

ท่านอาจารย์ :

เท่าที่ผ่านมาไม่ต้องแปลใช่ไหม? เพราะฉะนั้น ได้ยินคำ เมื่อคืนนี้คำหนึ่งว่า "ปฏิบัติธรรมะ" ใช่มั้ย?

คุณจิราลักษณ์ :

ใช่ค่ะ ไปปฏิบัติธรรม

ท่านอาจารย์ : ไปปฏิบัติมาแล้วหรือคะ?

คุณจิราลักษณ์ : ไปปฏิบัติธรรม แต่ท่านก็เหมือนว่า ให้ฟัง แบบว่า สวดมนต์ตามท่านอะไรอย่างนี้ ที่พูดกันแบบภาษาที่ไม่ต้องแปลจากภาษาบาลี สันสกฤต เราไม่ค่อยได้รับฟัง

ท่านอาจารย์ : หมายความว่าเห็นประโยชน์ของการ "เข้าใจ" ถูกต้องไหม?

คุณจิราลักษณ์ : ใช่ค่ะ

ท่านอาจารย์ : เพราะว่า บอกว่าปฏิบัติธรรมะ ให้สวดมนต์ให้ทำอะไร แต่ไม่ได้เข้าใจอะไร ใช่ไหม?

คุณจิราลักษณ์ : เราไม่ค่อยเข้าใจค่ะ

ท่านอาจารย์ : เพราะฉะนั้น ประโยชน์คือ เข้าใจกว่า ที่จะพูดคำที่ไม่รู้จัก อย่างสวดมนต์นี้ สวดได้ยาวไหม?

คุณจิราลักษณ์ : ก็ ท่านจะให้หนังสือมา ก็สวดยาวค่ะ

ท่านอาจารย์ : หมายความว่า ถ้าไม่มีหนังสือ สวดได้ไหม?

คุณจิราลักษณ์ : บางบทได้ค่ะ อย่างศีลห้าอะไรอย่างนี้เราก็สวดกันได้ อยู่แล้ว เพราะว่า เป็นกิจวัตรประจำวันที่เราสวดอยู่แล้ว ศีลห้าอะไรอย่างนี้ แต่บทยาว ๆ ก็สวดไม่ได้แล้ว แล้วก็ไม่ค่อยเข้าใจตรงนั้น

ท่านอาจารย์ : หมายความว่า สวดคำที่รู้จัก แต่สวดคำที่ไม่รู้จักไม่ได้ เพราะฉะนั้น พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคฯ ทรงแสดง

ไม่ใช่สำหรับสวด ไม่ใช่สำหรับจำ แต่สำหรับ ฟังแล้ว
เข้าใจสิ่งที่มี ถูกต้องไหม? ไปปฏิบัติธรรมะกี่วันคะ?

คุณจิราลักษณ์ :

ไปมาสัปดาห์ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

สัปดาห์ แล้วสัปดาห์ทำอะไรบ้างคะ? ปฏิบัติธรรมะ

คุณจิราลักษณ์ :

สัปดาห์ ท่านก็จะให้ไปสวดมนต์เสียเป็นส่วนใหญ่ แล้วก็
จะมีเทศน์ให้ฟังเกี่ยวกับว่า ให้รู้จักบุญคุณ บิดามารดา ผู้
มีพระคุณอะไรประมาณนั้น เราก็เลยไม่รู้ว่ สิ่งนี้เป็นสิ่งที่
นำพาเราไปในทางที่ถูกต้องของหลักพระธรรมหรือเปล่า?
วันนี้คุณตุ๋ได้ชวนมาที่นี่ ก็เลยอยากมาฟังว่าที่นี่สอนกัน
แนวทางเป็นอย่างไร เหมือนกับที่เราไปไหม หรือว่า เป็น
การสนทนาธรรมที่เราฟังแล้วเราสามารถเข้าใจได้เลย ไม่
ต้องมานั่งแปลจากบาลีสันสกฤต เป็นภาษาที่เราเข้าใจ
กันทุกวันนี้

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ขอเชิญคุณอรอนพ ให้ความชัดเจนขึ้นในเรื่องปฏิบัติ
ธรรมะ

ผศ.อรรณพ :

ถ้าไม่เข้าใจคำสอนของพระพุทธเจ้า จะปฏิบัติธรรมถูกไหม? ก็ต้องไม่ถูกแน่ เพราะว่า ผู้รู้ก็คือ ผู้รู้เองโดยชอบ ก็คือ พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า และเมื่อทรงรู้แล้ว ก็ทรงสามารถที่จะแสดงคำสอนนั้น เพราะฉะนั้น คำสอนของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า จะต้องเป็นคำสอนที่แสดงถึงหนทางที่เรากำลังสนใจกันอยู่ หนทางของการที่จะรู้ความจริง ที่จะดับกิเลส เพราะฉะนั้น ก็สนใจว่า หนทางที่จะดับกิเลส นั้นคืออย่างไร แต่ถ้าไม่ได้ศึกษา พระธรรมให้ละเอียดชัดเจน ได้ยินคำว่าปฏิบัติ เราก็คิดว่า จะต้องไปทำอย่างโน้น อย่างนี้ ใช่ไหม? แต่คำว่าปฏิบัติ หรือ ปฏิบัติ เป็นภาษาบาลี ซึ่งท่านก็ไม่ประสงค์จะสนทนภาษาบาลี แต่ภาษาบาลีก็ถูกใช้ในชีวิตประจำวัน เรา แต่เขาก็เข้าใจกันไม่ถูก อย่างปฏิบัติธรรม ก็พูดกันติดปาก

เพราะฉะนั้น ปฏิบัติธรรม คืออย่างไร? ไม่ใช่ "เรา" ที่จะไป "ทำ" อะไร แต่ว่าต้องเริ่มต้นจากความเข้าใจในขั้นการฟัง การสนทนา ต้องอาศัยคำสอนแน่ ถ้าไม่อาศัยคำสอนของ พระพุทธเจ้า ก็ไม่มีประโยชน์ เพราะฉะนั้น การที่จะเข้าใจ คำสอน เข้าใจแนวทางของการที่ว่าจะเข้าใจก่อนที่จะปฏิบัติ ก็ต้องอาศัยการฟังธรรมะ การสนทนาธรรมที่จะเข้าใจคำ สอน ที่นี้ ประเด็นคำสอนเพื่อความเข้าใจความจริง คือ อย่างไรก็ตาม? โดยสั้น ๆ ก็คือ ขณะนี้อะไรจริงก่อน ถ้าขณะนี้ ยังไม่รู้ว่าอะไรจริง ก็ยังไม่ต้องไปถึงการที่จะไปคิดเรื่อง ปฏิบัติธรรมอะไร

เพราะฉะนั้น จริงขณะนี้ อะไรจริง? ก่อนที่เราจะได้ฟังพระ ธรรมเราก็คิดว่า ขณะนี้ คนที่อยู่ที่นี่มีจริง สถานที่ต่าง ๆ มีจริง จริงแบบที่เรา "คิด" แต่ความจริง จริง ๆ ที่พระองค์ ท่านทรงแสดง ในขณะนี้กำลังมีอยู่ "เห็น" จริงไหม? "สิ่งที่ ปรากฏทางตา" เพียงสี่สัณวรณะ ที่ปรากฏทางตา นั่นคือ สิ่งที่มีจริง แต่เกิดดับอย่างรวดเร็ว จนกระทั่งเห็นเป็นกลุ่ม เป็นก้อน เป็นคน เป็นสิ่งของต่าง ๆ ท่านอาจารย์ครับ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ถ้าเป็นผู้ละเอียด ต้องสามารถเข้าใจได้ว่า ก่อนจะไปปฏิบัติธรรมะ ก็ต้องรู้ว่า "เพื่ออะไร?" ไม่ว่าเราจะทำอะไรทั้งหมด ต้องมีจุดประสงค์ แม้แต่จะหุงข้าว เพื่ออะไร? เพื่อข้าวสุก ใช่มั้ย? ทำอะไรทั้งหมดทุกอย่าง จะปลูกต้นไม้ ก็เพื่ออะไร? ทุกอย่างต้องมีจุดประสงค์ เพราะฉะนั้น จะไปปฏิบัติธรรมะเพื่ออะไร? คือจุดประสงค์ ค่ะ? ต้องถามตัวเอง ถ้าไม่มีจุดประสงค์ไปทำไม? เพราะฉะนั้นขอทราบจุดประสงค์ว่า ไปปฏิบัติธรรมะเพื่ออะไร? เพื่ออะไร? จุดประสงค์ที่ไป

คุณจิราลักษณ์ :

ที่ไปนี่ก็คือ เพื่อความสบายใจค่ะ พอดีมีอยู่ช่วงหนึ่ง เป็นความทุกข์ใจ ก็เลยคิดว่าไปปฏิบัติธรรม ทำให้จิตใจสงบสบายใจ วัตถุประสงค์ที่ไป

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ผิดหรือถูกคะ?

คุณจิราลักษณ์ :

ก็...

ท่านอาจารย์ :

ทำไมไม่ดูโทรทัศน์ ทำไมไม่ไปเที่ยวที่ไหนแล้วก็ "ใจสบาย" ทำไมไปปฏิบัติธรรมะ เข้าใจว่าอย่างไร? ถ้าต้องการเพียงเพื่อ "ความสบายใจ" ไม่ตรงค่ะ

คุณจิราลักษณ์ :

ไม่ตรงใช่ไหมคะ?

ท่านอาจารย์ :

ไม่ตรงเลย!! เพราะฉะนั้น ไม่มีผลเลย และขณะที่อยู่ที่นั่น สามวันก็ไม่เข้าใจอะไรเลยทั้งสิ้น ถูกต้องไหม?

คุณจิราลักษณ์ :

ใช่ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

จะไปอีกไหม?

คุณจิราลักษณ์ :

ก็มาฟังวันนี้อาจจะไม่ไปก็ได้ (ทุกคนหัวเราะ) อาจจะมาฟังที่นี้แทนก็ได้ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ที่สำคัญที่สุดคือ "เข้าใจ" พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงพระธรรมให้คนที่ไปเฝ้า ได้เข้าใจ ไม่ได้บอกให้ใครไปปฏิบัติหรือไปทำอะไรเลยทั้งสิ้น เพราะเหตุว่า ยังไม่รู้อะไรเลย แล้วจะไปปฏิบัติอะไร? แม้แต่จุดประสงค์ก็ไม่ได้บอกว่าไปปฏิบัติ ทำอะไร เพื่ออะไร เพราะเหตุว่า ธรรมะไม่ใช่เรื่อง "ทำ" แต่เป็นเรื่อง "เข้าใจ" ผู้ที่จะได้สาระจากพระธรรม ต้องเริ่มเป็นผู้ที่ "ละเอียด" แล้วก็ "ตรง" กับความจริง มิฉะนั้นแล้ว ไม่ได้สาระเลย

เพราะฉะนั้น แม้แต่คำว่า "ธรรมะ" ต้องเข้าใจว่าคืออะไร ก่อน ถ้าไม่เข้าใจ แล้วปฏิบัติธรรมะคืออะไร ก็ไม่รู้!!! แต่ว่า ถ้าเข้าใจคำว่าธรรมะ และเข้าใจคำว่าปฏิบัติ ก็สามารถที่จะรู้ได้ว่า ปฏิบัติธรรมะคืออะไร เพราะฉะนั้น ยังไม่ถึงปฏิบัติ แต่ต้องเข้าใจธรรมะก่อน เพราะว่าจุดประสงค์คือ ไม่รู้ว่า ธรรมะคืออะไร? และปฏิบัติธรรมะเพื่ออะไร?

เพราะฉะนั้น เดี๋ยวนี้เอง ธรรมะคือสิ่งที่มีจริง แน่แน่นอน ถ้าไม่มี พระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้ได้ไหม? ในสิ่งที่ไม่มีไม่ได้ใช่ไหม? พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ความจริง หมายความว่า สิ่งนั้นต้องมีจริง ๆ แม้ขณะนี้ก็มี แต่ไม่รู้ว่าความจริงของสิ่งนั้นคืออะไร เวลาที่อ่านพระไตรปิฎกหรือว่าฟังพระธรรม ก็จะมีชีวิตที่ธรรมดา ๆ ทุกคนมีทุกวัน แต่ไม่เคยรู้ความจริง ขณะนี้ "เห็น" ไหม? เพราะว่าไปปฏิบัติธรรมะมาแล้ว ขณะนี้ เห็นไหม?

คุณจิราลักษณ์ :

ก็ยังไม่เห็นอะไรเท่าไร (ทุกคนหัวเราะ)

ท่านอาจารย์ :

นี่ก็คือว่า ความที่จะต้องเป็นผู้ที่ละเอียด และ ตรง "เห็น" มีไหม? เดี๋ยวนี้

คุณจิราลักษณ์ :

ก็เริ่มมีนิดหน่อยแล้วค่ะ (หัวเราะกันครืน)

ท่านอาจารย์ :

คุณธิดารัตน์คิดอย่างไรคะ? เชิญ

อ.ธิดารัตน์ :

คุณจิราลักษณ์ :

อ.ธิดารัตน์ :

หมายถึงว่า เห็นธรรมดาอย่างนี้ค่ะ

เห็นธรรมดาก็เห็นค่ะ

แต่ไม่รู้จักรู้ว่าเห็น ที่เห็นธรรมดานี้ เป็นธรรมะอย่างไร เพราะฉะนั้น ถ้าเห็นธรรม ต้องเห็นด้วยปัญญา ที่เข้าใจว่าเป็นธรรมะแต่ละอย่าง แม้กระทั่งลักษณะของเห็นที่เราเห็นอยู่นี้ แต่เราก็ไม่รู้จักรู้ลักษณะของเห็น ซึ่งเป็นธรรมะปกติเห็นก็จะเป็นคน เป็นสิ่งหนึ่งสิ่งใดใช่ไหม? แต่จริง ๆ แล้ว ต้องมีสิ่งที่เป็นสภาพเห็นอย่างหนึ่ง กับ สี ที่เราเห็นว่าเป็นคน มีการต่างกัน เพราะมีสีหลายสี ใช่ไหม? สีหลายสีที่ต่าง ๆ กัน แต่ทุกสีปรากฏให้เห็น เพราะฉะนั้น สีต่าง ๆ เป็นธรรมะอย่างหนึ่ง แต่เราคิดถึงสีที่ต่างกัน จึงรวมกันเป็นคนนั้นคนนี้ เหมือนกับเห็น เราเห็น ยึดถือว่าตอนนี้ที่เห็นนี้ เป็นคน จริง ๆ แล้วไม่ว่าจะเห็นที่ไหนก็ตาม เป็นแค่เพียงการเห็น แล้วก็มีสิ่งที่ถูกเห็น ซึ่งเป็นธรรมะ แต่ความคิดก็มีจริง เพราะว่าคิด ลักษณะของคิดคิดก็เป็นธรรมะ นี่เป็นสิ่งที่เราไม่ต้องใช้ชื่อยาก ๆ ก็ได้ คือการเห็น สภาพเห็น ที่ยังไม่ใช่เป็นคน แต่เป็นการเห็นจริง ๆ เพราะว่า ถ้าเป็นคน คือ คิดถึงความต่างกันของสิ่งที่เห็น

ท่านอาจารย์ : ขอสนทนาด้วยดีไหมคะ? สนทนา คือ ถามบ้าง ตอบบ้าง
เมื่อก็ได้ฟังแล้วใช่ไหมคะ ขอทบทวนที่ได้ฟัง แต่ขอให้
คิดด้วยตัวเอง "เห็น" มีไหม?

คุณจิราลักษณ์ : "เห็น" มีค่ะ

ท่านอาจารย์ : มีแน่นอน นะคะ

คุณจิราลักษณ์ : มีแน่นอนค่ะ

ท่านอาจารย์ : กลับตาแล้วเห็นไหม?

คุณจิราลักษณ์ : กลับตา ก็ไม่เห็นค่ะ

ท่านอาจารย์ : ค่ะ "ได้ยิน" มีไหม?

คุณจิราลักษณ์ : "ได้ยิน" มีค่ะ

ท่านอาจารย์ : เมื่อไหร่คะ?

คุณจิราลักษณ์ : ก็ตอนที่พูดมาแล้วได้ยินนะคะ

ท่านอาจารย์ : ถ้าไม่มี "เสียง" จะมี "ได้ยิน" ไหม?

คุณจิราลักษณ์ : ไม่ได้ยินค่ะ

ท่านอาจารย์ : ถ้ามีแต่ "เสียง" แต่ไม่มีการ "ได้ยิน" เสียงจะปรากฏว่ามีไหม?

คุณจิราลักษณ์ : ถ้าได้ยินแต่เสียงหรือคะ?

ท่านอาจารย์ : ถ้ามี "เสียง" แต่ไม่มีการได้ยินเสียงนั้น จะปรากฏว่าเสียงนั้นมี ได้ไหม? นี่เริ่มคิดคะ ลองคิดดู เสียงในป่า ถ้ามีอะไรตกก็เสียงดัง แต่ว่าไม่มี "ได้ยิน" เสียงนั้นจะปรากฏว่ามีไหม?

คุณจิราลักษณ์ : ไม่ได้ยินคะ

ท่านอาจารย์ : ไม่ปรากฏ แม้มี ก็ไม่ปรากฏ!! นี่ชีวิตประจำวันหรือเปล่า?

คุณจิราลักษณ์ : ใช่ค่ะ

ท่านอาจารย์ : "โกรธ" มีจริง ๆ ไหม?

คุณจิราลักษณ์ : มีค่ะ

ท่านอาจารย์ : ถ้า "โกรธ" ไม่เกิด จะรู้ไหมว่า ขณะนั้น โกรธแค่ไหน ระดับไหน ชวนใจหรือพยายาม หรืออาฆาต ก็ไม่รู้ ใช่ไหม? แต่เมื่อสิ่งนั้นเกิดขึ้นแล้ว เป็นอย่างนั้น เปลี่ยนได้ไหม? ให้เป็นอย่างอื่น เกิดแล้วเป็นอย่างนั้น โกรธเล็กน้อย แค่ชวนใจ จะเปลี่ยนให้เป็นโกรธมาก ๆ ได้ไหม?

คุณจิราลักษณ์ : ได้ค่ะ

ท่านอาจารย์ : เปลี่ยนนะคะ เกิดแล้ว สิ่งนั้นเกิดแล้ว เป็นอย่างนั้นแล้ว เปลี่ยนได้ไหม?

คุณจิราลักษณ์ : อ้อ...เปลี่ยนไม่ได้ค่ะ

ท่านอาจารย์ : เปลี่ยน "ได้ยิน" ให้เป็น "คิด" ได้ไหม?

คุณจิราลักษณ์ : ก็...คงจะได้มังคะ? (หัวเราะ)

ท่านอาจารย์ : ค่ะ อันนี้ ต้องเริ่มฟัง จะได้รู้ว่า สัจจะ คือ ความจริง ของ ธรรมะ สิ่งที่มีจริง, สิ่งที่มีจริง ปรากฏแล้ว จึงปรากฏว่ามีจริง ๆ ใครเปลี่ยนสิ่งที่ปรากฏให้เป็นอื่นได้ไหม?

คุณจิราลักษณ์ : ไม่ได้ค่ะ

ท่านอาจารย์ : ไม่ได้ ต้องมั่นใจ, สิ่งหนึ่ง สิ่งใด ที่กำลังปรากฏ สิ่งนั้นเกิด เป็นอย่างนั้นแล้ว ซึ่งใครเปลี่ยนให้เป็นอย่างอื่นไม่ได้เลย จะเรียก "สิ่งนั้น" ว่าอะไรดี? พูดตั้งยาวอย่างนี้ ก็ใช้คำสั้น ๆ ว่า "ธรรมะ" เริ่มรู้จักคำนี้ เพราะว่า คำนี้ไม่ใช่ ภาษาไทย เป็นคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงใน ภาษามคธี ซึ่งดำรงรักษาพระศาสนาไว้ จึงเรียกภาษานั้น ว่าภาษาบาลี ซึ่งมาจากคำว่า ปาละ ดำรง รักษา อนุรักษ์ ไว้ ด้วยเหตุนี้ รู้จักคำหนึ่งแล้ว ทีละคำ ศึกษาธรรมะ ทีละคำ ซึ่งคำนั้น ไม่เปลี่ยน

ธรรมะ ต้องหมายความว่า สิ่งที่มีจริง แม้ไม่เรียกชื่อ ขณะนี้ กำลังกระทบสิ่งหนึ่ง สิ่งใด ที่ "แข็ง" หรือเปล่า?

คุณจิราลักษณ์ : ไม่มีค่ะ

ท่านอาจารย์ : เห็นเอานิ้วจับข้อศอก

คุณจิราลักษณ์ : (หัวเราะ) จับเพราะถือไมโครโฟนเมื่อยค่ะ

ท่านอาจารย์ : ถือไมโครโฟนเมื่อย แล้วมีอะไรปรากฏไหม? มี "แข็ง" ปรากฏไหม?

คุณจิราลักษณ์ : แข็งหรือคะ? มีค่ะ

ท่านอาจารย์ : ตรงไหน?

- คุณจิราลักษณ์ : ตรงข้อศอกค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ตรงที่กระทบสัมผัส, เปลี่ยน "แข็ง" ให้เป็นอื่น ได้ไหม?
- คุณจิราลักษณ์ : ไม่ได้ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ไม่ได้เลย เริ่มมีความมั่นใจ ที่จะเข้าใจ "ทีละคำ" เปลี่ยนไม่ได้เลย นะคะ เพราะฉะนั้น "แข็ง" มีจริง ๆ เปลี่ยน "แข็ง" ให้เป็น "ขม" ได้ไหม?
- คุณจิราลักษณ์ : ไม่ได้ค่ะ

- ท่านอาจารย์ : ไม่ได้ "แข็ง" ต้องเป็น "แข็ง" เกิดเป็นแข็ง, "ขม" ต้องเป็น "ขม" เกิดเป็นขม, ขณะนี้ เห็นแล้วใช่ไหม? กำลังเห็นนี้ เห็นเกิดแล้วเห็น ใครไปทำให้ "เห็น" เกิด ได้ไหม?
- คุณจิราลักษณ์ : ไม่ได้ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ใครทำให้ "ได้ยิน" เกิดได้ไหม?
- คุณจิราลักษณ์ : ไม่ได้ค่ะ
- ท่านอาจารย์ : แต่ก็มีเห็น แต่ก็มีได้ยิน แต่ก็มีแข็ง สิ่งที่มีจริงทั้งหมด แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง เป็นธรรมชาติ เพราะฉะนั้น ศึกษาธรรมชาติ ฟังธรรมชาติ คือ ฟังเรื่องสิ่งที่กำลังมี เดียวนี้ จนกระทั่งรู้ว่า เป็นแต่ละหนึ่ง เพราะฉะนั้น เห็นเป็นเห็น, "เห็น" เป็น "เราเห็น" ได้ไหม?
- คุณจิราลักษณ์ : เห็นเป็นเราใช่ไหมคะ? ได้ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ก็ เห็นเป็นเห็น ไม่ใช่หรือ? แล้ว "เห็น" จะ "เป็นเรา" ได้อย่างไร? นี่เริ่มต้องเป็นผู้ตรง "เห็น" เกิดขึ้น ไม่มีใครไปทำให้ "เห็น" เกิดเลย "เรา" ไม่ได้ทำให้เห็นเกิดขึ้น ถ้าไม่มีตาไม่เห็น ถ้าไม่มีสิ่งกำลังกระทบตาแล้วปรากฏ เห็นก็เกิดขึ้นเห็นไม่ได้ กำลังหลับ ถ้าใครสักคนเดียวนี้หลับ ไม่มีอะไรในห้องนี้ปรากฏเลย เพราะเหตุว่า "เห็น" ไม่ได้เกิดขึ้น นี่คือความละเอียด ถ้าไม่เข้าใจอย่างนี้ จะไม่เข้าใจ "ปฏิบัติธรรมะ" แล้วไม่มีการที่จะปฏิบัติธรรมะ และไม่มีการที่จะรู้ธรรมะเลย เคยได้ยินมาก่อนไหม?

คุณจิราลักษณ์ :

ไม่เคยค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ เห็นไหม? "คำ" ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทุกคำ ต่างกับคำของคนอื่น ทั้งหมด เพราะเขาไม่ได้รู้ความจริง แต่ว่าผู้ที่ได้ทรงตรัสรู้แล้ว ทรงแสดงความจริงของสิ่งที่มีเดี๋ยวนี้ มีแล้วเดี๋ยวนี้ แต่ไม่เคยรู้มาก่อนเลย ให้เข้าใจว่า แท้ที่จริงแล้ว สิ่งที่มีจริง เป็นธรรมะ "เริ่มรู้" สิ่งที่มีจริง เป็นธรรมะ แล้วธรรมะแต่ละหนึ่ง เกิดแล้ว ไม่มีใครรู้ว่า ดับแล้ว แต่เพราะ "เห็น" ไม่ใช่ "ได้ยิน" พร้อมกันได้ไหม? ในเมื่ออย่างหนึ่งเป็น "เสียง" อีกอย่างหนึ่งเป็น "สิ่งที่กำลัง

ปรากฏให้เห็น" สองอย่างนี้ต่างกันแล้ว เพราะฉะนั้น จะ
ปรากฏพร้อมกันได้ไหม?

คุณจิราลักษณ์ :

ไม่ได้ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ต้องทีละอย่าง หมายความว่า อย่างหนึ่งต้องดับไปก่อน
แล้วอีกอย่างหนึ่งจึงจะปรากฏได้ นี่คือ ชีวิตประจำวัน
จริง ๆ ภาษาไทยหรือเปล่า?

คุณจิราลักษณ์ :

ภาษาไทยค่ะ

ท่านอาจารย์ :

แต่สามารถเข้าใจคำที่มี ที่พระผู้มีพระภาคฯ ตรัสเป็น
ภาษาบาลี เพราะฉะนั้น ศีลธรรมะ พังธรรมะ ในภาษา
ของตน ของตน ไม่ใช่ไปพูดคำที่ไม่รู้จัก อย่างสวดมนต์
ยาว ๆ ผิด ๆ ถูก ๆ ก็ได้ แล้วก็ไม่ได้รู้เลยว่าแปลว่าอะไร?

คุณจิราลักษณ์ :

ใช่ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

แล้วจะมีประโยชน์ไหม?

คุณจิราลักษณ์ :

ก็...

ท่านอาจารย์ :

เป็นผู้ตรง

คุณจิราลักษณ์ :

ค่ะ ไม่มีประโยชน์

ท่านอาจารย์ :

ไม่มีประโยชน์ แต่ พังธรรมะเข้าใจ มีประโยชน์ไหม?

คุณจิราลักษณ์ :

มีประโยชน์ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

มีประโยชน์ เพราะฉะนั้น ก็เริ่มรู้ว่า พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคฯ ทรงแสดง ลึกซึ้ง ต้องอาศัยการศึกษาโดยละเอียด รอบคอบ จริง ๆ จึงสามารถที่จะรู้ได้ว่า เมื่อเห็นเป็นเห็น ได้ยินเป็นได้ยิน คิดเป็นคิด โกรธเป็นโกรธ แต่ละหนึ่ง เกิดแล้วก็ดับไป ไม่มีใครเลยทั้งสิ้น นอกจากธรรมะที่เกิด แล้วก็ธรรมะ ที่ดับ ถูกไหม?

คุณจิราลักษณ์ :

ถูกค่ะ

ท่านอาจารย์ :

แล้วจะรู้ความจริงอย่างนี้ อีกนานไหม? แค่นี้ไม่รู้ ใช่ไหม? เพียงแค่เริ่มฟัง แต่พระธรรมที่ทรงแสดง ๔๕ พรรษา ก็คำ? ทุกคำ พูดถึงสิ่งที่มีจริง โดยละเอียดยิ่ง ที่จะทำให้คนฟัง สามารถที่จะเข้าถึง "ปฏิบัติ" ความจริงของธรรมะ โดยปัญญา ซึ่งมาจากการได้ฟังแล้ว ไม่ใช่ไม่ได้ฟังอะไรเลย ไม่รู้อะไรเลย แล้วไปปฏิบัติธรรมะ นั้นไม่ใช่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เริ่มเข้าใจแล้วใช่ไหม? เพราะฉะนั้น ที่ไปทำอะไร สวดมนต์ แล้วอะไรอีกคะ?

คุณจิราลักษณ์ :

สวดมนต์ แล้วก็นั่งภาวนาจิต นั่งสมาธิ อะไรประมาณนั้นคะ

ท่านอาจารย์ :

คะ นั่งภาวนา...

คุณจิราลักษณ์ :

ท่านก็สอนให้ว่า พุทโธ พุทโธ กำหนดจิตให้จิตนิ่งอยู่ ค่ะ อยู่กับใจอะไรอย่างนี้คะ

ท่านอาจารย์ :

พุทโธ คือ อะไร? จิต คืออะไร? รู้หรือเปล่าคะ?

คุณจิราลักษณ์ :

พุทโธ ก็เหมือนว่า ให้นึกถึงพระพุทธรูปเจ้าอะไรอย่างนี้คะ

ท่านอาจารย์ :

นึกอย่างไร ไม่รู้จัก แล้วจะนึกอย่างไรได้?

- คุณจิราลักษณ์ : ก็เขาสอนมาให้ท่องพุทโธ ก็พุทโธ พุทโธ ไปอย่างนั้นนะ ค่ะ แต่ไม่เข้าใจอะไร
- ท่านอาจารย์ : โดยไม่เข้าใจว่า พุทโธ คือ อะไร เพราะฉะนั้น ถูกไหม?
- คุณจิราลักษณ์ : ไม่ถูกค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ต้องเป็น "คนตรง" แล้วก็ "ดูจิต" รู้จักจิตหรือยัง?
- คุณจิราลักษณ์ : ก็ยังไม่รู้จัก
- ท่านอาจารย์ : แล้วไปดูอย่างไร? เพราะฉะนั้น ถูกไหม?
- คุณจิราลักษณ์ : ไม่ถูกค่ะ
- ท่านอาจารย์ : ไม่ถูก เป็นผู้ตรง เพราะฉะนั้น ที่ไปปฏิบัติธรรมะ ถูกไหม?
- คุณจิราลักษณ์ : ถูกไหมหรือคะ (หัวเราะ)

- ท่านอาจารย์ : (หัวเราะ) เมื่อกันพูดมาทีละคำ แต่พอถึงไม่ถูก ก็ต้องไม่ถูกสิคะ เพราะว่าไม่รู้ จะถูกหรือ? ความไม่รู้ทั้งหมด จะถูกไม่ได้เลย ต้องไตร่ตรอง มีพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง มีพระพุทธรัตตะ เป็นที่พึ่ง และต้องมีพระธรรม คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป็นที่พึ่งด้วย เพราะฉะนั้น คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต้องต่างกับคำพูดของคนอื่นทั้งหมด อย่าลืม!!! เพราะได้ยินคำว่า ธรรมะ เตี่ยฉันรู้แล้วว่า ธรรมะ คือ สิ่งที่มีจริง ๆ ถ้าไม่มี พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าจะตรัสรู้อะไร? แล้วมีเป็นปกติด้วย แต่ว่า เพราะ

ไม่รู้ พระผู้มีพระภาคฯ เมื่อยังเป็นพระโพธิสัตว์ยังไม่ได้
ตรัสรู้ บำเพ็ญความดีทั้งหมด ทุกประการ "เพื่อรู้ความจริง
ของสิ่งซึ่งคนอื่นไม่รู้"

เช่น "เห็น" เดียวนี้ เกิดแน่นอน ถ้าไม่เกิดก็ไม่มีเห็น และ
เห็นก็ดับไปด้วย เพราะ "เห็น" ไม่ใช่ "คิด" ขณะที่คิดไม่ใช่
เห็น ขณะได้ยินก็ไม่ใช่โกรธ ทุกอย่าง เป็นแต่ละหนึ่ง ซึ่ง
เกิดดับสืบต่อ ตั้งแต่ขณะแรก ที่เราเรียกว่าเกิด จนถึง
ขณะสุดท้ายของชาตินี้ ที่เราเรียกว่าตาย เป็นธรรมะ
ทั้งหมด ใช่ไหม?

คุณจิราลักษณ์ :

ใช่ค่ะ

ท่านอาจารย์ :

นี่คือ "เริ่มรู้จักธรรมะ" ตรงไหม? จริงไหม? ไม่เปลี่ยนใช่
ไหม? เพราะฉะนั้น ที่ว่าเราเกิดก็คือ ธรรมะเกิด ยังไม่รู้
เลยว่าธรรมะอะไร ที่ว่าตาย ก็คือ ธรรมะตาย หมายความว่า
ว่าไม่เกิดที่จะเป็นสิ่งนั้น เป็นคนนั้น ในโลกนี้อีกต่อไป ที่
ใช้คำว่าตาย ธรรมะ ๔๕ พรรษา ถ้าไม่ฟังเลย จะรู้กี่คำ

ถ้าไม่ฟังเลย ไม่รู้เลยสักคำ แต่ถ้าฟังทีละนิด ทีละหน่อย ค่อย ๆ เข้าใจทีละคำ แต่ต้องเป็นความเข้าใจจริง ๆ ที่ ไม่เปลี่ยน เพราะฉะนั้น ถามคนอื่นก็ได้ว่า อะไรเป็นธรรมชาติ เขาตอบได้ไหมถ้าเขาไม่ฟัง

คุณจิราลักษณ์ :

เขาก็ตอบไม่ได้

ท่านอาจารย์ :

ตอบไม่ได้!! เพราะฉะนั้น ก็จะมีบุคคลที่ฟังธรรมชาติเข้าใจ ตอบได้ รู้ด้วย ไม่ใช่แค่ตอบ ไม่ใช่ถามแล้วตอบ แต่ให้เข้าใจจริง ๆ ไม่เปลี่ยน วันนี้ ไม่ลืมคำที่ได้ฟังเมื่อไหร่ ก็รู้ว่าสิ่งที่ปรากฏนั้น มีจริง เป็นสิ่งที่มีจริง ช่วงเวลาที่ปรากฏ แล้วก็หมดไป ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น เข้าใจขึ้น ในสิ่งที่มี ทีละเล็ก ทีละน้อย อีกนานไหม? กว่าที่จะเข้าใจมาก กว่านี้ จนกระทั่งถึง "ปฏิบัติ" ถึงเฉพาะลักษณะของสิ่งที่ปรากฏ ด้วยความเข้าใจความจริง ซึ่งขณะนั้นไม่ใช่เราเลย แต่เป็นปัญญาที่ เพราะ ฟังแล้วเข้าใจ ก็ค่อย ๆ รู้ว่า "ไม่มีเรา" แต่ธรรมชาติมี ขอเชิญถาม ถ้ามีอะไรสงสัย จะเปลี่ยนไหม? สิ่งที่ได้ตอบไปแล้ว

- คุณจิราลักษณ์ :** ไม่เปลี่ยนค่ะ แต่ก็ยังสงสัยนิดหนึ่ง ว่าทำไม พวกพุทธมามกะทั้งหลาย ก็ยังไปวัด ไปสวดมนต์ ไปทำบุญด้วยเงิน ด้วยอาหารถวายพระ ก็ไม่ทราบว่ามันนี้ ถือว่าเป็นธรรมะด้วยไหม?
- ท่านอาจารย์ :** ธรรมะไม่มี "ถือ" คนนั้นถืออย่างนี้ คนนี้ถืออย่างนั้น คนนั้นถือว่ามีบุญ คนนี้ถือว่ามีผิด ไม่ใช่ถือ ความจริงเป็นความจริง เพราะฉะนั้น กล่าวได้ไหม ว่าทำอย่างนั้น จะทำอีกนานเท่าไร บ่อยเท่าไร ก็ปี ก็เดือน ก็ไม่เข้าใจ ธรรมะ ถูกไหม?
- คุณจิราลักษณ์ :** ถูกค่ะ
- ท่านอาจารย์ :** ก็ต้องถูก แต่ว่าถ้าได้ฟังพระธรรมเมื่อไหร่ แต่ละคำ ทีละคำ เริ่มเข้าใจธรรมะ ถูกไหม?
- คุณจิราลักษณ์ :** ถูกค่ะ

ท่านอาจารย์ :

นี่คือ พุทธประสงค์ของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงแสดงพระธรรม เพื่อให้ "เข้าใจ" เพื่อให้ผู้ฟัง "เข้าใจ" เมื่อเข้าใจแล้ว ก็เป็น "สาวก" ผู้ได้ฟังธรรมะ เข้าใจธรรมะ เมื่อเข้าใจธรรมะแล้ว ก็ประพฤติ ปฏิบัติตามธรรมะ จนกระทั่งสามารถที่จะดับกิเลสได้ ด้วยปัญญา ความเข้าใจถูก แต่ถ้ามีความไม่รู้ จะดับกิเลสได้อย่างไร? ต่อให้จะไปทำอะไร ก็วัน ก็เดือน ปฏิบัติอย่างไร พุทธ เท้าไหน ก็ไม่เข้าใจธรรมะ เพราะฉะนั้น ไม่ใช่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า!!!

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของคุณสุภาพรรณ ชูสวัสดิชัย และเพื่อน
และขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุกท่านครับ

